

גליון קנט
פר' עקב
תשפ"ג לפ"ק
שנה ר'

בהוראה

אור הנבוכיה
הפנימית בדרך
הבעש"ט הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

חוקם לעיני הגה"צ רבי משה כ"ד יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: סוד השחזת הסכין
בערב שבת קודש

היתכן?

היכל המגיד ממעזריטש: לעשות יראה
להקב"ה?

עבודת הכירורים

אש העבודה: האם העולם מתחדש כל
רגע או נקבע מראש לשש אלפי שנה

חנין ורחום וצדיק

תנו רבנן מעשה: סוחר המלח שנדחף
על ידי הצדיק לחדר בנו

דבר המערכת

בין הזמנים מיט א הסדיישע פירוש

במשך ימות השנה שרוי האדם בתוך חוקיה
הנוקשים של המסגרת. מסגרת לימודי הישיבה
או הכולל, או סתם בתוך מסגרת החיים, הדורשת
הצמדות מסיימת לכלליה ולדקדוקיה. האדם
צריך לתמך בתוכה, למצוא שם את קונו, ולעבוד
אותו בלב שלם ובנפש חפצה.

אולם, בליבו של כל אדם מקננת לה שאיפה
עלומה, רצון עז לפרוץ את הגבולות, לתת לנפשו
להתפרץ במלאו עוזה, בלי להעמיד כנעה
מחוסמים ולהציב לה גבולות. במשך השנה הוא
אמנם הייב להתגבר על רצון זה, ולהעמיד אותו
בתוך מסגרת ראויה ונכונה, שכן ירדנו לעולם
על גנת לגלות את האלוקות הגלומה בתוכי
הבריאה, ותפקידנו להעלות את הניצוצות
החבויים בפנימיותה של אותה מסגרת.

אבל ישנם עיתים מיוחדים, אותם ייעד הבורא לתת
לנפש את אותם רגעים קסומים לה היא משתוקקת
בערנה. רהיזה לכיטופיה לצוף להעלות על גזות,
ולהאיר את כל רכבי הנפש באור נונה מיוחד.
באותם זמנים, מוסרים במידת מה הגבולות, הם
גדלים ונתנים מרחב גדול יותר לכיטוייה של
הנשמה הנכספת.

ימי בין הזמנים שאנו נמצאים כעת בעיצומם, הם
חלק מאותם ימים, כפי שהונהגו בדורות האחרונים.
וכבר התבטא הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע,
שבשבת הבעל"ט חל יומא דהילוליה: "א נאנצן
זמן לערנט מען תורה מיט א שיעור" (כלומר, דרך
שמיעת שיעורים), אובער בין הזמנים לערנט מען
אן א שיעור..."

זהו הזמן שכל יהודי שאש החסידות לוחטת
בליבו, צריך לתת לה לבעור וליקוד בקרבו
במלאו העוצמה. וכשהיא פורצת ומתלקחת, מים
רבים לא יוכלו לכבות את האהבה המתגלית אז
בליבו. הם ליבי בקרבי, בהגינתו תבער אש --

בימים אלו, ישנה התגלות מיוחדת לרובד הפנימי
ביותר של האדם: הרצון. והוא זמן הכירור: לאן
רץ לו הרצון כשנפתחים לפניו השערים, ולהיכן
הוא פונה. זהו הזמן לתת לו יותר להתבטאות,
אם זה בתפילה, שאינה צריכה להיות מתוחמת
לשיעור של זמן מוגבל, או בכלל הרגשי האהבה
והיראה אשר יכולים למצוא להם פורקן בעת הזו,
בהתבודדות האדם עם קונו, בשירות ובזמירות
ליוצרו. עבודתנו לקבץ הכל לשלימות אחת,
ומקבלים דין מן דין, כהכנה לאורו של משיח.

א הסדיישע בין הזמנים

יש 'בין הזמנים' של גוי, ויש 'בין הזמנים' של חסידישער יוד.
וההבדל ביניהם הוא כרחוק מזרח ממערב

נהורא מעזריט

ועיון הסברא, אך מרגיש שמוחו כבר אינו יכול להתרכז כראוי,
ולכן קם ממקומו והולך לשאוף אויר, לקחת כוס תה, ליתן ריווח
בין פרשה לפרשה, ולחזור בכוחות מחודשים.

הפסקה זו אינה ה'סיום' של הסוגיא הקודמת, אלא היא
ה'ראשית' של הסוגיא הבאה. שמפנה את מחשבתו ומרענן את
נפשו, ואז מתחיל להכנס לסוגיא החדשה.

הבדל כזה מצינו בין גוי ליהודי לגבי היום והלילה, כאשר אצל
היהודי אין ה'לילה' משמשת כשעת מנוחה לאחר עמל היום,
כמו הגויים שאצלם הלילה הולך אחר היום, אלא היא באה
כהקדמה קודם עבודת יום הבא כדי לקבל כוחות מחודשים
לעבודת יום המחר. כי לפי התורה היום הולך
אחר הלילה כברייתו של עולם, ברישא חשוכא
והדר נהורא.

כך גם לענין ימי 'בין הזמנים' בהם יש השראה
בכל העולם לצאת לעיירות הקיץ ולהינפש. הנה
בהשקפה ראשונה יש לזה סיבות על פי הטבע
מחמת החום וסיום תקופת השנה, אבל האמת
היא שתקופה זו של חדשי תמוז ואב אינה
'סיום' של השנה הקודמת בהם אנו נותנים דרור
לנפשינו, אלא היא 'הקדמה' לקראת השנה
הבאה בהם הולכים לעבוד את בוראינו בכל
כוחות הנפש והגוף.

לאחר הסתכלות כזאת, אין צורך להקל
בתפילה או לזלזל בהנהגות אחרות כדי להרגיש
שנמצאים בתקופת החופש, אדרבה, הימים
הללו ניתנו לנו כדי לבדוק את עצמינו האם גם
כשאין לנו מסגרת מחייבת והמשגיה אינו רודף
אחרינו, האם גם במצב כזה אנו מספיק גדולים
לקחת אחריות על עצמינו, או שמא אנו עדיין כתינוק הצריך
לאמו וצריך להראות לנו כל הזמן איך להתלבש וכיצד להתפלל
וכמה שעות ללמוד במשך היום.

תקופה זו משמשת ליתן רווח בין שנה לשנה ובין זמן
לזמן, בה יוצאים מהמסגרת של הישיבה והכולל ומשתחררים
מהרגילות שאנו רגילים כל יום בסדר יום קבוע ללמוד ולהתפלל
בלי לחשוב מה התכלית בחיינו.

במצב כזה יש לנו את היכולת לחשוב חשבונו של עולם:
למה באנו לעולם? האם אני בדרך אל התכלית? לחפש היכן
היא הנקודה שבה אנו מוצאים את הקשר ואת החיבור אל אבינו
שבשמים, ולהשקיע בה ולהרחיב אותה.

לאחר 'חודש אב' כזה, יגיע אי"ה 'אלול' אחר ושנה אחרת
לגמרי.

מתוך "אש המועדים" - בין המצרים

"אצל היהודי אין תקופת 'בין הזמנים' משמשת כסיומה של תקופת העבודה, הם אינם מבשרים על סוף השנה, אלא להיפך, הם מבשרים כי הנה שנה חדשה לפנינו"

לכתחילה לא היה ראוי להזכיר את הימים אלו בכינוי
המפורש "בין הזמנים", בפרט לאור דברי השל"ה הק' (מסכת
שבועות פרק נר מצוה אות כד) שיצא חוצץ כנגד תופעת הימים
הללו, וכלשון קדשו: ועיקר הכולל הכל, יהיה נעקר ונשרש מן
העולם השם של 'בין הזמנים', לא יזכר ולא יפקד, רק כל העתים
שויים לטובה, יתנהגו במנהג אחד לתורה, כמו שכתוב (יהושע א,
ח) 'והגית בו יומם ולילה'. עכ"ל"ק.

השל"ה הק' שואל: האם בבין הזמנים לא חלים כל חיובי
התורה? האם יש מקור לכך שבין הזמנים מותר להקל בלימוד
התורה או בהנהגות אחרות? האם בבין הזמנים יש היתר
להתפלל שלא כמו ביום רגיל, או ללכת מלוכש
באופן המזכיר פריקת עול?

ומנגד, גדולי ישראל בדורות הקודמים היו
יוצאים לנפוש בעיירות המרפא בתקופה זו.
בנוסף לכך, חלק מבחורי הישיבות ואברכי
הכוללים אין להם ישיבה או כולל בשבועות
אלו, ושאלתם בפייהם: מהו המשמעות הפנימית
של 'בין הזמנים'? איך אפשר להתהלך בתקופה
זו עם מהלך של אור, והאם אפשר לנגוע
בפנימיותם של ימים אלו?

והתשובה היא, שיש 'בין הזמנים' של גוי, ויש
'בין הזמנים' של חסידישער יוד, וההבדל ביניהם
הוא כרחוק מזרח ממערב.

תקופת החופש של הגוי באה כסיום של שנת
העבודה, בה נאלץ בעל כרחו להשכים מדי יום
חדשים לבקריה, הוא מאוד רוצה את המיטה,
הוא מאוד חפץ להמשיך בשנתו העמוקה, אך
העבודה מחייבת אותו לצאת מביתו ולעבוד כדי
לקבל שכר. בסוף תקופה כזו, כאשר העבודה מסתיימת ומגיע
תקופה של חופש, ברור מאליו שהדבר הראשון הוא לתת פורקן
ודרור לעצמו וללכת אחר תאוות לבו כאוות נפשו הבהמית.

יהודי אינו כן. אצל היהודי אין תקופת 'בין הזמנים' משמשת
כסיומה של תקופת העבודה, ימי החופש אינם מבשרים על
סוף השנה, אלא להיפך, הם מבשרים כי הנה שנה חדשה לפנינו
ומתחילים להוסיף כוחות רעננים וחדשים לעבודת השנה
הבאה.

לפעמים יושב יהודי ומתעמק בסוגיא קשה, מתרכז בכל כוחו
ליישב את כל הקושיות, ומתאמץ להבין את אמיתות הסברא.
לפתע מתנוצצת אצלו הארת הסוגיא, הכל מתחוויר ומתבהר לו,
וכל הקושיות מתיישבות.

לאחר כמה שעות בהם עמל על סוגיא זו, רוצה להתחיל
ללמוד סוגיא אחרת, ולא לימוד בעלמא, אלא להכנס בעומק

סוד השחזת הסכין בערב שבת קודש

יום השישי הוא ממוצע בין החול לקודש, ולכן עיקר העבודה בערש"ק הוא להתעסק בעניני גשמיות שנכללים בבחי' נוגה [שהם ממוצע בין קודש לחול] ולכין בהם להעלות לצורך גבוה לכבוד שב"ק.

אך כאשר מתעסקים בהעלאת ה'נוגה' לקדושה, יש סכנה גדולה בדבר, כי גם חלק הרע רוצה להתעלות, ויש חשש שיאמרו 'הכל אלוקות', אין מצוות ואין עבירות, אין קדושה ואין טומאה, הכל מלא אור אלוקי, ולכן צריך ללחום ערב שבת קודש עם כל הקליפות וצד הרע שבנוגה החפצים גם כן להתעלות למעלה ולהתכלל באלוקות מחמת הגילוי האלוקי שמתחיל למלא את הבריאה, וצריך לסלק ולבטל אותם.

ודבר זה נעשה על ידי כמה וכמה דברים: שנים מקרא ואחד תרגום, הסרת הציפורנים, רחיצה בחמין, הדלקת הנרות ותשובה.

בהקשר לענין זה מצינו שיש להשחזי הסכין בערבי שבתות, והוא בכלל 'הכינו את אשר יביאו' (שמות טז, ה).

כמו כן ידוע שהשחזת הסכין בערב שב"ק היא סגולה לשלום בית ועל כך נאמר (איוב ה, כד) 'וידעת כי שלום אהלך' - זה השחזת סכין (ספר היראה בשם הספרי).

ורמזו בזה, כי כדי שיהא 'שלום בית' היינו יחודא שלים בין ישראל לאבינו שבשמים בלי הפסק, צריך להכרית את כח החיצונים שלא יינקו מהקדושה, ודבר זה נעשה על ידי השחזת הסכין שכורת את החיצונים.

ואיתא בספ"ק **ישמח ישראל** (פר' וישב) וז"ל: **כמו"ש ה"ק מבעלז** זצלה"ה ז"ע עמש"כ הבי" (אוי"ח רג) שמצא כתוב בס' חיי עולם דהשחזת סכין בע"ש מוכח לה מדכתיב (שמות טז, ב) והכינו את אשר יביאו, 'את' מלשון 'לאיתים ולמזמרות' (עי' ישעי' ב, ד), והיינו **שההכנה מהשחזת הסכין היא לכרות החיצונים שלא יאחזו בהקדושה ולהכרית כל מריע.**

הביאור לכך נזכר בחמדת ימים (שבת קדש פ"ב) שהחיצונים יש להם שליטה בסכין פגום, ולכן יש דווקא בערש"ק להשחזי הסכין ולבטל הפגמות ובכך מבטלים את אחיזת החיצונים שלא יוכלו לינוק מהקדושה בשעת עליית העולמות.

וז"ל: כי סוד הסכין פגום הוא ס"מ ופגימת האוגרת היא אגרת בת מחלת, ועל כן צריך להשחזי הסכין פגום בשבת יען בקדושת יום השבת ישבותו ויתבטלו פגימות הסכין ס"מ וחיליו, ואין מן הראוי שיהא הסכין בשבת פגום המורה על שליטתו חס ושלום, וזהו שאמר (איוב ה, כד) 'וידעת כי שלום אהלך' כי אין פחד החיצונים באהלך והיו כלא היו.

חנן ורחום וצדיק

לדברי האיש, ומליבו הרחום שובב את נפשו הדוויה, "אל דאגה יהודי יקר!" הרגיעו, ואף האציל את ברכתו עליו בהאי לישנא: "אזוי ווי זאלץ צו-גייט אין וואסער, אזוי זאל דאס צו-גייט!" (כשם שמלח נמס במים, כן תימס כל הצרה הזאת).

אלא שהדברים עדיין לא הניחו את לבו הסוער של הסוחר המפחד כל-כך. ואשר על כן, גם לאחר שיצא מן הבית נאהו קודש, נכנס אפוא לבית המדרש הסמוך, כדי להתייעץ עם ה'יושבים' ראשונה במלכות, כדת מה לעשות, אם לנסות להיכנס שוב אל הקודש, או שמא ילך וישב לביתו.

אותן 'נשמות גדולות', כפי הכינוי הנוסף שנתנו להם, הרגיעו את האיש ואף הסבירו לו פרק באמונת צדיקים. "פעמים יש", אמרו לו, "שדין קשה שורה על האדם, רחמנא לישזבן, וכדי להמתיקו מוכרח הצדיק להתרגו על האדם, וכדבר האמור בספ"ק נועם אלימלך (פרשת פנחס): 'שלפי כשיש דין למטה אין דין למעלה, והיינו כשהצדיק רואה איזה שפלות מהאדם והוא מוכיחו על פניו וכועס עליו על עשותו זאת, זה הוא כמו דין, הוא פועל שמבטל מעליו הדין מלמעלה'. ואולם, זה שרבינו דחף אותך מחדר לחדר, לא היה אלא כדי שתגיע בסופו של רוגו, אל בנו הגדול והקדוש הלזה, כדי שבמידת הרחמים הפועמת בקרבו, יסייע בהמתקת הדינים, ואף יהפכם לרחמים".

"והלא תדע", סיפרו לו ה'יושבים', "כי כבר היה לעולמים שרבינו הקדוש שלח הזכרות כבודות, אל בנו הגדול הלזה, כדי שיעורר רחמים רבים".

"והלא זה לאחרונה היה מעשה דומה!", נזכר אחד מהם. "יהודי אחד, שהגיע הנה לפני שנים מספר עם ילדו שחלה במחלת הנפילה, ר"ל, וביקש את ברכת הצדיק, נתן לו אז הרבי מטבע לשמירה, והזהירו ללכת עמו תמיד. במשך כמה שנים לא נראה בו בילד אותותיה של המחלה, עד שלאחרונה נעלם המטבע ולא מצאוהו, ותוך זמן קצר שבה המחלה ותקפה אותו. בצר להם חזרו האב ובנו אל הקודש, והתאוננו שהמטבע נעלמה והמחלה שבה. גער בהם הצדיק: 'כיצד יתכן שנאבדה המטבע? אינני יכול יותר לעזור לכם!'. לשמע הגערה פרץ האב בבכי תמרורים על מר גורלו של בנו והתחנן כי תינתן לו עצה, עד שאמר לו הצדיק: 'איעצך ויהי אלוקים עמך, היכנס נא לבני, והוא יפעל עבורך ישועה', ובעודם יוצאים מן הקודש הפטיר לעברם בענוות רוח: 'אומרים עליו שהוא גדול יותר מאביו!...'

המשיך ה'יושב' וסיפר: "נכנסו אפוא האיש וילדו אל בנו של רבינו, וביקשו את ברכתו. 'וכי מה יש בכוחי לעשות?', השיב להם בענותו, 'הלא אינני יכול לפעול ישועות'. ברם, מששמע מפי אבי הילד כי באו המה בשליחות אביו הקדוש, קם ממקומו ונטל את הילד, קירבו אל הקיר ולחש כמה מילים, ומני אז חלפה המחלה ושוב לא נודעו רישומיה".

כך העלו בפניו שאר החסידים סיפורים דומים, והרעיפו עליו טללי חיזוק. "אם כן", הפטירו באוזניו בביטחון, "בוודאי האב ובנו גם יחד פעלו עבורך את הישועה".

ומיותר לציון, כי כאשר פתר הרה"ק מהר"א כן היה, פרשת המלח התמוגגה לחלוטין, תיק המשפט נעלם כלא היה, ושוב לא נעשה לו מאומה.

זכות הצדיקים תגן עלינו באלף המגן.

בסערת נפש נכנס האיש אל היכל בית המדרש, נשימותיו היו כבדות, ודמעותיו היו רותחות.

על ספסלי עץ בעלי משענות גבוהים, ישבו הם, ה'יושבים'. כך כינו בחצר הקודש בעלזא את אותם חסידים נשגבים, שעזבו מאחורי גוּם כל מחמדי תבל, וחמדו בצילו הטהור של הצדיק, להסתופף שם למשך תקופות ארוכות בשנה, ולעסוק שם בתורה ובעבודת ה' יומם ולילה.

משהופיע האיש בשערי בית המדרש, וראה אותם שקועים בעומקה של הלכה, ביקש לשוב על עקבותיו. אולם חוש מיוחד היה להם, ל'יושבים', להרגיש לב פועם של יהודי השרוי במצוקה, והם הניחו לרגע את ה'הוויות דאבי ורבא', כדי להציע את עזרתם ליהודי. והלא כך אמרו בבעלזא, ששניהם גם יחד - הן לימוד התורה והן ההטבה עם הזולת ('טוהן פאר יודע'ס וועגן') - מטרה אחת להם, לעשות רצון אבינו שבשמים. "מה לך בוכה?!", שאלוהו ברגישות, "היש דבר-מה שנוכל לעזור ולהקל מעליך?".

סיפר להם האיש את כל אשר קרהו.

מקראקא הגיע האיש עד הנה, שם היה מקום מגוריו, ושם אף זכה לברכת ה' ששרתה בעסקיו, באשר היה 'סוחר ממולח' תרתי משמע, כלומר סוחר מוצלח בעסק המלח.

בימים ההם, היה כל המלח משועבד למלכות, והמסחר בו נעשה בשיתוף פעולה עם פקידיה. וזה לאחרונה, תוך כדי המעקב של פקידי המלוכה, בדקו ומצאו חסרון בכמות המלח שבמדינה. לאחר חקירה ודרישה נודע הדבר כי ידו של אותו חסיד במעל, והוא עמד לפני משפט קשה מנשוא, כשעל הפרק חשש כבד לעונש מוות ר"ל, על מעילה ברכושה של מלכות.

משקלט את הצרה הצרורה שנחתה עליו, נבהלה נפשו כהוגן, ומתוך שחסיד היה, שכל חייו היו אמונה בה' ובמשה עבדו, יצא והזדרז לעשות את דרכו לבעלזא, ובא לו אל הקודש פנימה, אל רבו הרה"ק רבי **ישכר דוב מבעלזא ז"ע**.

הוא עמד שם עם 'קוויטל' בידו, בצירוף דמי 'פדיון נפש', ובחרדה ביכה את מר לבו הנשבר בפני הצדיק, כדי שייקבע עליו רחמים, להציל ממות נפשו.

ואולם, כאשר שמע הצדיק את הדברים התקדרו פניו רוגזה, הוא עמד מכיסאו ונוף בו באיש בקול גדול: "וכי כיצד מיוגל יהודי לעשות כדבר הזה? והלא פסקו חז"ל 'דינא דמלכותא דינא!' (בבא קמא ק"א, א; נדרים כ"א, א), ומה גם שאסור ליהודי להתגרות בשלטון הגויים!"; וכך, תוך כדי שהוא גוער בו קשות, עמד ודחפו הצדיק אל מחוץ לחדר, והלך ודחפו הלאה בתוך הבית מחדר לחדר, וכמעט שפרחה נשמתו של האיש מפחד ובהלה, עד שדחפו הצדיק לתוך חדר אחד, שבו ישב באותה שעה - בנו הגדול והקדוש, הלא הוא הרה"ק רבי **אהרן מבעלזא ז"ע**, שם השאיר הצדיק את האיש, פסק מלרדוף אחריו, ושב לחדרו.

הסוחר, שהיה נרעש ונפחד לחלוטין, כסבור היה כי כלתה אליו הרעה מאת המלך, והוא פרץ בבכי תמרורים נורא, עד שבקושי רב הצליח להוציא את המילים מפיו, לענות לו הרה"ק מהר"א ז"ע שביקש לדעת על מה יצא הקצף, ולספר לו את כל אשר נעשה. "כסבור הייתי שכאן אושע...". סיים הסוחר את סיפורו, וממעמקי לבבו הנדכה נפלטת אנחה גדולה ומרה.

בחמלה רבה היה מהר"א מבין ומאזין מביט ומקשיב

אש העבודה

שערים לעבודת הבורא
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות מוה"ר יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
ממשיפי "אש החסידות"

עבודת הברורים

על פי משנת החסידות
פרק מז
הבידור בענין הזמן והמול

להכנס לתוך החיות האלוקית

כשהאדם שואף לתוכו את האויר שיש בבריאה, מתחבר בכך אל מקור החיים ומתבטל אל דבר ה' המהווה את העולם

האם העולם מתחדש כל רגע או נקבע לשש אלפי שנה

מצד אחד מצינו שהעולמות מתחדשים בכל רגע מאין המוחלט, וכל רגע הוא בריאה חדשה ממש שלא היתה בעולם כלל, מאידך, מצינו שמתחילה הועיד הבורא את הבריאה לששת אלפי שנה.

נהג יש סתירה בכל הנוגע לענין התחדשות הבריאה בכל רגע. מצד אחד מצינו שהעולמות מתחדשים בכל רגע מאין המוחלט, וכל רגע הוא בריאה חדשה ממש שלא היתה בעולם כלל.

ובהכרח צריך לומר כן, כי הלא האין סוף ב"ה אין בו שום הגדרה, ואם תרצה לומר שהוא ברא את העולם למשך ששת אלפי שנים, נמצא כי קבענו בו הגדרה של 'בורא' המחוייב כל רגע להמשיך את הבריאה מרגע לרגע, וזה אינו, כי הוא מושלל מכל הגדרה והגבלה, וא"כ בהכרח לומר שכל רגע עולה לפנינו בחירה מחודשת ורצון ותענוג מחודש והאציל את העולמות.

ענין זה - שכל דבר בעולם מתהווה כל רגע מחדש ממש בבחינת 'יש מאין', יש לו הכרח מסיים, שהרי הבורא ית"ש הוא אין סוף, ונמצא שהבריאה - מצד בוראה שהוא אין סוף - לא תוכל להתקיים יותר מרגע כמימריה ותיכף תתבטל, כי הכח המחיה שבה אין לו שום הגבלה אלא הוא מתבטל מיד וחוזר לשורשו. והוא ענין 'האור מעין המאור', דכשם שהמאור בלתי בעל גבול ותכלית, כך האור היוצא מהמאור מחוייב להיות ג"כ בלתי בעל גבול ותכלית, ועל כרחק צריך להגיע לאמונה זו שהעולם נברא כל רגע 'יש מאין' ותיכף חוזר לאין, ושבו נברא רגע אחר כ' יש מאין' וחוזר חלילה.

"יש בחינת הוויית העולמות - שהבחינת ברא את העולם ומחיה אותם יש מאין, ויש בחינת קיום העולמות - שלאחר בריאת העולם ממשך הבורא ית' לקיימו כל רגע"

זהו אחד מעיקרי האמונה - שהש"ת בורא ומנהיג את כל הברואים - ועשה ועושה ויעשה לכל המעשים, לא כאותם הכופרים האומרים שהבורא ברא את העולם רק בששת ימי המעשה, ולאחר מכן 'עזב הווי"ה את הארץ ח"ו, והעולם כמנהגו נוהג, אלא הוא 'בורא' בלשון הווה, וממציא את כולם 'יש מאין' בכל רגע ורגע.

כי יש בחינת הוויית העולמות - שהבחינת ברא את העולם ומחיה אותם יש מאין, ויש בחינת 'קיום' העולמות - שלאחר בריאת העולם ממשך הבורא ית' לקיימו כל רגע. וכמו שאומרים 'על שהחייתי וקיימתי'. אך אצל הש"ת שהוא 'היה הוה ויהיה כאחד' אין מימד של זמן, לפיכך עבר הווה ועתיד מתייחסים לזמן אחד בלבד, ובכל רגע מחיה ומקיים מחדש.

מאידך, הרי מצינו בדברי חז"ל (סנהדרין צז. תיקוני זו"ח צח): תנא דבי אליהו: ששת אלפים שנה היו עלמא, ונמצא שמתחילה הועיד הבורא ית"ש את הבריאה שתתקיים ששת אלפי שנה.

ועוד, אילו היה העולם מתחדש לגמרי כל רגע, כיצד יכול האדם להביא חטאת על עבירה שעבר ביום האתמול, הלא היום הקודם חלף הלך לו ואינו כלל במציאות כי נעשה עולם חדש ממש. וכן בכל דברי התורה מתייחסים לעולם כדבר קיים, שאינו מתחלף ומתחדש מרגע לרגע.

במאמר הבא יתבאר הישוב לסתירה זו.

הנה המציאות של כל הבריאה נאצלה על ידי דבר ה' ורוח פיו [אלא שיש בזה חילוקי דרגות, שנשמת ישראל באה מהדיבור האלוקי ממש ששורשה ממקום פנימי, מאן דנפח מתוכו נפח, ואילו העולמות והמלאכים נמשכים מרוח פיו שהוא הבל חיצוני, כמבואר באגרת התשובה (פ"ד)]. וענין זה נמשל לאדם המדבר על ידי שמוציא נפחת אויר והבל מתוכו, אך לאחר שנופח ונושף הרוח מתוכו, מחוייב לנשום ולשאוף את ההבל והאויר בחזרה לקרבו, על דרך הכתוב (ישעיה מב, יד) 'אשום ואשאף יחד'. ונמצא שהבריאה כולה שהיא דבר ה' ורוח פיו, ויצאה על ידי נפחת ההבל של הדיבור והרוח בבחינת 'רצוא', מחוייבת לחזור ולשוב ולהתבטל אל השורש בבחינת 'שוב', כי חיות העולם היא על דרך הכתוב (יהזקאל א, יד) 'והחיות רצוא ושוב' (ראה תורה אור פר' ויקהל צ.).

דבר זה יש לו אחיזה גם אצל חכמי המדע שהגיעו למסקנה זו שכל העולם מתפשט בתמידות, והיקום ממשיך להתפשט ללא סוף, ויש כוכבים המתרחקים ממרכז הגלקסיה במהירות עצומה ומרגע לרגע מגבירים מרוצתם, ועמהם מתרחב כל היקום, כי הבריאה היא 'בריאה מתמשכת' על ידי רוח ה' הפועל להמשיך חיות באופן תמידי אל הבריאה. וכאשר תגיע הבריאה לשיא יכולת התפשטותה ככלות שית אלפי שנים, תשוב ותתכווץ ותתצמצם עד שתחזור להיות נקודה אחת כמו שהיתה בתחילה, ותשוב השלהבת לגחלת. ואז כשהבריאה תגיע אל הנקודה השורשית ותתבטל שם, יתהווה שוב בריאה ושוב יתחיל הכל להתפשט מחדש, וחוזר חלילה, והוא על דרך מאמרם (סנהדרין צז): אין הקב"ה מחדש את עולמו אלא לאחר שבעת אלפים שנה, ופירש רש"י: לברוא עולם חדש [ונרמז גם בשם ע"ב שעל ידו נברא העולם (ראה רש"י סוכה מה). שהוא מורכב משלושה פסוקים שיש בהם ע"ב אותיות, והפסוק הראשון הוא בדרך ישר, הפסוק השני הוא למפרע, והשלישי בדרך ישר, ונרמז בזה ענין ההתפשטות והצמצום וההתפשטות שלאחריו].

ענין זה מבואר היטב בדברי הרמב"ן (בדרשתו על קהלת): וכן הענין בששת אלפים כי חזר חלילה והתחיל לפעול באלף ראשון בבינה ובשני בחסד ובשלישי בגבורה וכן כלן עד שיכנס האלף השביעי שהוא יסוד, ולכן הוא שבת ומנוחה, ויהיה העולם חרב בהכרח לפי שפעלו כל ספירה וספירה אלף שלה הנה ההמשכה פוסקת מהתחתונים להיות כלן חוזרין ומתעללין למעלה לקבל מן הבינה. ומאחר שהתפארת והכבוד שהם מנהיגי חמה ולבנה מתעללין למעלה, על כל פנים יתחייב שתפסק ההמשכה, וזהו החורבן שיהיה העולם חרב אבל לא יהיה תהו ובהו, כי עתידין הן שיחזרו כבתחילה וישפיע למטה מה שקבלו למעלה ואז יתחדש העולם. וכן יהיה הענין משבעה לשבעה עד היובל הגדול, וכשיגיע היובל הגדול יחזרו כל העשר לשרשם שהוא אין סוף.

לפי הרמב"ן דומה חיות העולם ל'לב' שיש בו תמיד שאיפה [כלפי פנים] ונשיפה [כלפי חוץ]. רצוא ושוב, וכדבריו בפירושו לספר יצירה: ואע"פ שאמרנו שהעשר ספירות בכלל האותיות, אינם האותיות, כי הם פנימיותם, והם דבר נעלם נכללות באותיות, ויוצאות עמהם בשביל אחד בהעלמה אחת ברוח בגוף. וכוונת החשבון הזה ללב, ולב הוא רצון, כענין שנאמר 'היש לבבך ישר עם לבבי כאשר לבבי עם לבבך', כי קיום כל דבר הוא בעוד הרצון בו ויהיה 'בל' בהתהפך הרצון להשיב כל הדברים להוויית כמושך את רוחו אליו. וכן התחלת התורה וסופה ב'ית בראשית ולמ"ד דישראל, כלומר שישוב הענין לאשר לו אחוזת הארץ היא האפיסה המוחלטת, פירוש המוחלטת תרגומו לצמימות לחלוטין. עכ"ד.

וזהו יסוד עצום בדרכי היחוד והאמונה, לידע ולהודיע כי כל המציאות וכל החיות שבעולם, הכל הוא דבר ה' ורוח פיו ממש, ודבריו חיים וקיימים שהם האותיות, וכשהוא שואף לתוכו את האויר שיש בבריאה, אשר אויר זה הוא חיותו ונשמתו רוח חיים באפיו, מתחבר בכך אל מקור החיים ומתבטל אל המציאות האמיתית של הבריאה שהיא דבר ה', וכלשון ספר התניא (פרק מג).

ת' תמיד פלאם: 03-30-4444

הכית לבל אברך ובחור חסיד

שבחי החוזה מלובלין (ד)

כבר הזכרנו בשבועות הקודמים את אחד מהנהגותיו של המגיד לעצמו, שכאשר הוא בעצבות לא יחשוב ולא יחליט שום דבר, כי החלטות שבעצבות מקורם - הם החלטות לא נכונות.

רבות כותב המגיד נגד מחלת העצבות, בפרט כשהיא באה באיצטלא של עבודת השי"ת. כך למשל הוא כותב (זכרון זאת ב.): "ונח מצא חן. הנה צריך האדם להשגיח לרצונו ית' בעינא פקיאח תמיד ובהנכע, וזה מיקרי נון פירושו דג עינא פקיאח כדאי' בווהר נשא, ויש נון כפופה הוא הנ"ל שהצדיק מסיגה אליו ית' לרצונו וחרד תמיד על עבודתו, אך **בחכמה וכמו שכתוב אל תצדק הרבה למה תשומם שלא יבוא מרה שחורה**". הוא מסביר שכאשר היראה מגיעה מתוך חכמה, היא באה מתוך שמחה ולא מתוך מרה שחורה, משא"כ כאשר היא באה מתוך 'נערוון' היא באה באופן של חשכות ועצבות.

רבות הוא כותב על כך שמצד אחד עיקר העבודה היא יראת ה' וכמו שפרסם רבו המגיד ממעזריטש, ומצד שני העבודה הנעלה יותר היא כשעל ידי היראה באה לאהבה, והיראה והאהבה סותרות מעט זה את זה, שכשאתם בפתח גדול מהשי"ת אינו יכול לצאת מכליו בשמחה ואהבה גדולה, מה העצה לכך?

כותב החוזה (זאת זכרון נא) כי הפיתרון הוא "אהבה מקלקלת את השורה" וכלשונו: "כי האדם צריך להיות לו על כל פנים היראה שלא תמוש ממנו רגע כ"א בעת שרוצה הבורא ב"ה נותן האהבה ולוקח ברגע היראה מהאדם כדי שיהיה האדם יכול לעבוד את הבורא ב"ה, וזה אגברי חמרא לדרדקי כי היבא דלימרי מילי, דרדקי נקרא הצדיק שהוא שפל בעיני עצמו ומחזיק את עצמו לדרדקי, בשביל שמשגיח רוממות אל ויודע האיך ראוי לעבוד את הבורא ב"ה שמטיב כ"כ להנחשב באמת אין וגרוע מאין, **והנה מחמת היראה היה קשה לעבוד ה' ית' כראוי כרצונו הטוב בחשק ובשמחה גדולה ובהתלהבות כראוי נותן השי"ת אהבה גדולה לאדם ואהבה מקלקלת השורה עובד בחשק רב**, וזה [שאמרו בגמרא 'אגברי חמרא לדרדקי' - הוא האהבה, יין ישמת, 'כי היכי דלימרו מילי'"]

א חסידישע חיזוק יומי לבין הזמנים

בשורה משמחת

בע"ה מיום ראשון הבעל"ט נעלה מידי יום שיעור קצר

של חיזוק יומי מיוחד לימי בין הזמנים

מאת משפיעים חשובים

חסידישע יוד! אל תפספס

שמור את המספר ותתחיל כל יום מימי בין הזמנים

מיט א פרישקייט

03-3044444

לעשות יראה להקב"ה - היתכן?

מדבר מתוכו.

ידוע שבריאית העולמות היתה בשביל שעשועי הקב"ה שמששתשע בצדיקים, שיש לו תענוג בכך שהוא משפיע לצדיקים וחיותו נמשכת ומתחברת בהבנתם ושכלם, כמשל המלך שיש לו תענוג מציפור המדברת יותר מחכמים גדולים המדברים לפניו, מכיון שיש בזה חידוש, וכך יש להקב"ה תענוג ושעשועים מכך שאדם בשר ודם זוכה להשיג חיות אלוהית ולהתחבר להקב"ה שהוא אין סוף, ומחידוש זה שאדם שהוא מוגבל בגוף זוכה להשיג את חיות הקב"ה שהוא אין סוף, יש להקב"ה שעשועים ותענוג, ולכן הוא מצמצם את עצמו באותיות התורה באופן שיוכלו להשיגוהו, כל אחד ואחד כפי השגתו.

נמצא שכאשר הצדיק מתחבר בתפילתו ותורתו אל החיות של הקב"ה, והוא מאזין לה בצורה פנימית כלומר מתוך רצון להתחבר ולהתכלל באותה חיות הנמשכת אליו משורש נשמתו, הוא עושה להקב"ה יראה, שירא שמא הצדיק לא יקבל את השפע אם יהיה השפע יותר מהשגתו ומצמצם את השפע לפי הצדיק.

בעת התפילה

הקב"ה גם

הוא עומד

כנגד המתפלל,

ומצמצם באותו

רגע את החיות

אליו כרב לתלמיד

וכאב לבנו!

ידוע שהמגיד ממעזריטש היו לו יחידושים עמוקים כל כך, שאפילו תלמידיו לא יכלו להשיגם, אך מכיון שרצו שחידושו יצאו מהכח אל הפועל ולא יאבדו ממנו, על כן היה נוהג להוציאם בדיבור פיו, כדי שעל ידי זה יצאו לאויר העולם ונעשו מציאות גמורה.

הבה נתאר לעצמינו מציאות כזאת שבה המגיד יושב לבדו, ומדבר את חידושו הנפלאים, ואינו חושש כלל להגידם בלשון מובנת, כיון שאין אדם שמקשיב לו. יום אחד הוא מוצא את אחד מתלמידיו הגדולים, ובא אליו אותו תלמיד ואומר לו: רוצה אני להיות תלמיד לכ"ת, אנא אשמע את דברי תורתו. מאותו רגע נוספה למגיד

יראה: הוא ירא שמא תלמידו לא יבין את דברי תורתו, ומכיון שהוא חפץ מאוד שיהיו לו תלמידיו שיקבלו את תורתו, הוא מצמצם את דיבוריו תמיד לפני אמירתם כדי שייבנם התלמיד.

משל ונמשל זה ממש נאמר על ידי המגיד (כתבי קודש ו'): על הקב"ה, שחכמתו הגדולה מתפשטת ומאירה תמיד בבריאה ומחדשת אותה מאין ליש, אך אין הבריות מאזינות ומסתכלות מי הוא

זה המחיה את הבריה, ואין חיותו הגדולה מתפשטת בהם, בטובו הגדול והנורא.

אמנם כאשר בא אדם מישראל ומתפלל להקב"ה, הוא נעשה כלי לקבל את האותיות האלו באופן של רב ותלמיד, דהיינו שאותם אותיות המתפשטות תמיד בבריאה הם מתפשטות כעת בתוך מחשבתו ושכלו, באופן של השגה והבנה, וידיעת גדלות ה' מתפשטת מתוכם כמים המתפשטים בתוך צינור, והוא מאזין לאותה השגה המתפשטת בהם, וכמאמר המגיד באור תורה (סימן יז) באופן התפילה: "ולחפש בכל תיבה לשמוע מה שאומרו. כי השכינה מדברת מתוך גרונו, והוא שושבינא דמטרונותא כמו שנתבאר בספר הזוהר, וזהו שכתוב (שם פסוק טז) 'שנים ושלישים תעשיה'", דהיינו להאזין לקול הפנימי של הדיבורים אשר הקב"ה